

у складу са општим друштвеним интересима, држава мора дефинисати групе пензионера које ће бити изузете из овог смањења, или на које ће се приликом смањења применити другачији критеријум (став III, 32). Главни аргумент на основу кога је Уставни суд оценио те одредбе закона као противуставне било је изостајање различитог приступа приликом смањења пензија, као и неуспостављање компензације за смањење пензија и одговарајућег прелазног периода, због чега оспорене норме нису биле у сагласности са чланом 1. Устава.

Уставни суд Летоније је, поред осталог, запазио да висина суме за обезбеђивање права из области социјалне заштите која јемчи држава може бити подложна промени у зависности од фондова у државној својини; ипак, без обзира на економску ситуацију у држави, законодавац мора водити рачуна о фундаменталним правима лица утврђеним Уставом (став III. У извесним случајевима се економска криза може развити до тачке када се законодавцу мора дати слобода деловања да примени правни лек – чак и ако би то угрозило основне слободе утврђене Уставом. У околностима изузетно ограничених државних финансијских ресурса, држава има слободу да промени услове пензијске исплате – с циљем да се одржи праведан систем социјалног осигурања (став III, 29.2).

Одлука Уставног суда Украјине²³ од 26. децембра 2011. може се оценити као случај у коме је уставни суд приморан да за време економске кризе преради извесне доктринарне одредбе које су раније биле сматране основаним. Уставни суд је морао да тумачи одредбе у члану 22. у украјинском Уставу из 1996. године: да људска и грађанска права и слободе потврђене Уставом нису исцрпљена; да су уставна права и слободе зајамчена и неће бити укинута; да садржај и обим постојећих права и слобода неће бити смањени прихватањем нових закона или усвајањем амандмана на законе који су на снази.

Уставни суд Украјине је 26. децембра 2011. године, донео одлуку о усклађености неких одредаба Закона о државном буџету Украјине за 2011. годину с Уставом. У својој одлуци, узимајући у обзир економске тешкоће државе и позивајући се на доктрину ЕСЉП (пресуде у случајевима *Airey v. Ireland* (No. 6289/73) и *Kjartan Ásmundsson v. Iceland* (No. 60669/00), Уставни суд је формулисао нови доктринарни исказ, према коме социјална права предвиђена законом нису и апсолутна. Механизам остваривања ових права држава може променити, нарочито када није у могућности да их финансира, кроз сразмерну прераспodelу фондова, како би се одржала равнотежа интереса читавог друштва. Поред тога, такве мере се могу одредити због потребе да се спрече или уклоне стварне претње по економску сигурност Украјине, што се, према ставу 1. члана 17. Устава сматра најважнијом функцијом државе. Међутим, недопуштено је успоставити законску регулативу према којој ће висина пензија и других социјалних давања и помоћи бити нижа од нивоа прописаног ставом 3.